

Het Groninger paard is net een VW Kever, de motor zit achterin

Peter Kats en Wilma Brinkman spannen zich in voor het behoud van het Groninger paard. Foto Jasper Moulijn

Drenten speelden een belangrijke rol bij de redding van het Groninger paard. En doen dat nog steeds. Stal Vredenheim in Grolloo is aangewezen als fokcentrum voor dit zeldzame ras. Zaterdag is het officieel.

Betrouwbaar, rustig en altijd vol goede moed. Nee, dit verhaal gaat niet over de schrijver dezes. Lijdend voorwerp is een dier. Een edel dier: het robuuste Groninger paard. En meer in het bijzonder de band tussen Drenthe en het Groninger paard.

Tractor betekende einde werkpaard

Met de komst van de tractor in de landbouw kwam medio vorige eeuw langzaam maar zeker een einde aan de loopbaan van menig werkpaard. De rol van het Friese en het Groninger paard in het Noorden was uitgespeeld. Datzelfde gold voor het Gelderse paard in het Oosten en Midden van het land en de Belgen en Zeeuwen in Zuidwest-Nederland.

Veel brute trekkrachten, die ooit met trots en wapperende manen de pleog door de zware klei trokken, eindigden bij de slager. Het is aan liefhebbers en hoeders van het levende erfgoed te danken dat deze rassen nog bestaan. Maar dat ging niet vanzelf.

Ook Baldewijn, de laatste Groninger hengst, zat in de dodencel. Het dier werd letterlijk voor het slagersmes weggetrokken. Door mensen, die zich realiseerden dat de biefstuk van Baldewijn het einde van het Groninger paard zou betekenen.

Inteelt lag en ligt op de loer

Met één hengst en nog ongeveer twintig overgebleven merries werd gepoogd het Groninger paard van de ondergang te redden. Met succes. Anno 2018 is het met ongeveer 1500 dieren nog altijd een klein ras, maar het Groninger paard is er nog. Maar makkelijk was en is het niet om met een enkele bloedlijn een ras in stand te houden. Inteelt lag en ligt op de loer. Het Groninger paard moet zijn horizon verbreden.

„En dat doen we dan ook”, zegt Peter Kats, voorzitter van de Vereniging Het Groninger Paard. „Twee mensen binnen onze club vormen het zogeheten ‘geweten van de vereniging’. Zij onderzoeken welke hengsten voldoen aan de bouw en karaktereigenschappen van ons ras. Daarbij kijken ze ook over de grens in Duitsland. Zo kan de Oldenburger, een Duits ras, goed worden gebruikt om nieuwe bloedlijnen in ons ras te fokken.”

‘Het zijn allemaal Bovenlanders’

Het mixen van rassen om een bepaald ras in stand te houden klinkt minder logisch dan het in werkelijkheid is. „De oude werkpaardenrassen, zoals Friezen, Groningers, Gelderse paarden en bepaalde rassen uit Duitsland en Denemarken, zijn van oorsprong allemaal Bovenlanders. Vanuit die paarden zijn de verschillende rassen ontstaan. Het type en de karaktereigenschappen komen nog steeds overeen. Om vers bloed te krijgen, gaan we als het ware een aantal stappen terug in de tijd.”

Want inteelt is een reëel gevaar. „Veulens met waterhoofden en open ruggetjes, zoals we bij de Friese paarden op een gegeven moment zagen, willen we natuurlijk niet. Maar het is niet zo dat geschikte hengsten van de ene op de andere dag zijn gevonden. Dat zijn lange procedures, want er moet van alles worden uitgesloten. En er moet een vorm van samenwerking tussen de verschillende stamboeken worden gevonden.”

Korte benen met sterke achterhand

Het verse bloed moet in de basis overeenkomen met het authentieke Groninger paard: brede borstkas met daardoor een forse longinhoud, wat korter op de benen en een sterke achterhand. Kats: „Het Groninger paard is net een Volkswagen Kever: de motor zit achterin.”

Wilma Brinkman van Stal Vredenheim in Grollo verwelkomde tien jaar geleden Odessa. De Groninger merrie heeft inmiddels voor het nodige nageslacht gezorgd, waaronder de goedgekeurde dekhengst Macho Polo die zijn kunsten inmiddels in Amerika vertoont.

Brinkman heeft inmiddels negen Groninger paarden op stal. Reden genoeg voor de Stichting Zeldzame Huisdieren haar stal aan te wijzen als fokcentrum voor het Groninger Paard. Gelijk met de nieuwjaarsbijeenkomst van de Vereniging Het Groninger Paard in Grolloo wordt zaterdag het schildje met het opschrift ‘erkend fokcentrum’ bij Brinkman aan de gevel geschroefd.

‘Oma kent nog alle namen van de paarden’

„Mijn moeder Anneke is Groningse van geboorte en door haar hebben we in 2007 Odessa gekocht. Mijn oma van 101 jaar weet nog alle namen van de Groninger paarden, die vroeger bij haar thuis op de boerderij waren.”

De vraag naar Groninger paarden is momenteel groter dan het aanbod. Brinkman weet wel waarom. „In de KWPN-fokkerij ligt de nadruk steeds meer op sportpaarden. Er wordt veel met volbloeds gefokt. Gevolg is dat die dieren dagelijks onder het zadel moeten. Die zijn veel te temperamentvol voor iemand die één of twee keer per jaar een stukje wil rijden.”

En daar zijn de Groninger paarden juist bij uitstek geschikt voor. „Ze zijn betrouwbaar, rustig en heel makkelijk. Ook als je een half jaar niet op het paard hebt gereden, is dat geen enkel probleem. Je legt het zadel erop en je kunt gaan.”

Macho dekt in Amerika

Maar er worden 'slechts' 40 tot 50 veulens per jaar geboren. Dat aantal zal niet ineens snel toenemen. „De door ons gefokte dekhengst Macho heeft al voor het nodige nageslacht gezorgd. Hij is verkocht aan een fokker in Amerika. Een heel moeilijke beslissing, maar voor het ras is het goed dat het is gebeurd. Anders was hij zichzelf letterlijk tegengekomen en dat willen we juist niet bij het fokken van Groninger paarden.”

Het zal in de jaren tachtig zijn geweest toen paardensportjournalist en -fotograaf Jacob Melissen uit Pesse hoorde dat Nanka al zo'n beetje op weg was naar de slager. Nanka, een kloeke Groninger merrie, was eigendom van een bewoner van Texel.

Foto SK Fotografie

Nanka niet geslacht

Dit kon Melissen, die het Groninger paard een warm hart toedroeg, niet laten gebeuren. Hij zette koers naar het waddeneiland en kocht Nanka. Zodoende leverde hij een bijdrage aan de instandhouding van het ras.

Achteraf bleek het meer een symbolische actie, want voor veel nageslacht heeft Nanka niet gezorgd. „De genetica stond een succesvolle doorstart in de weg”, lacht de Pessenaar ietwat cryptisch.

Vandaag de dag heeft Melissen geen Groninger paarden meer. Niettemin juicht hij de inspanningen van de Vereniging Het Groninger Pard nog altijd van harte toe. „Deze vereniging is een zeer dienstbare organisatie, die haar uiterste best doet het ras te behouden.”